

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 9.Pf.20.164/2024/7.

A felperes:

felperes1

cím2

A felperes képviselője:

Dr. Szilágyi Ildikó Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szilágyi Ildikó ügyvéd)

cím1

Az alperes:

alperes1

cím4

Az alperes képviselője:

Újváry Zsolt és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bencsik Erika ügyvéd)

cím3

A per tárgya: sérelemdíj és kártérítés megfizetése

Az elsőfokú bíróság: Budapest Környéki Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 20.P.20.164/2022/36.

A fellebbezést benyújtó fél: felperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 (százezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

A le nem rótt fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes megsértette az élethez, testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogát. Kérte az alperest kötelezni 11.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és ennek 2012. szeptember 23-tól a kifizetésig járó törvényes késedelmi kamatai, valamint 13.530.027 forint elmaradt vagyoni előny megfizetésére.

[2] Keresete jogalapjaként az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 3. § a), c), e) pontját, 244. §-át, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 84. § (1) bekezdés e) pontját, 355. §-át, 314., 318. és 359. §-át jelölte meg.

[3] A keresetét megalapozó tények körében előadta, hogy az alperes ügyeletes orvosa 2012. szeptember 22-én 5 óra 30 perckor, amikor megvizsgálta, tévesen diagnosztizálta annak ellenére, hogy tájékoztatta az egy évvel korábban lezajlott szívinfarktusról és aktuális tüneteiről, a szívinfarktussal kapcsolatos orvosi iratait is megmutatta. Majd ugyanezen délutánon az ismételt kihívás alkalmával az orvos a tüneteinek fennállása ellenére nem vizsgálta

meg, csak általános beutalót adott. Másnap, 2012. szeptember 23-án a házastársa kórházba vitte, ahol ellátatlan szívinfarktust és heveny szívizomelhalást állapítottak meg nála.

[4] Az alperes veszélyeztette az egészségét és egészségkárosodást okozott helytelen diagnózisával, valamint azzal, hogy az ismételt kihívásokor a szükséges vizsgálatot elmulasztotta. Az alperesi mulasztás miatt nem vagyoni kára és vagyoni kárként elmaradt vagyoni igénye keletkezett.

[5] Az alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását. Védekezésében egyrészt arra hivatkozott, hogy nem az alperes, hanem az orvos követte el a bűncselekményeket, a büntetőeljárásban az orvos bűnösségét állapította meg a bíróság. A károsodáskor hatályos Eütv. 244. §-a alapján nem az alperes felel az egészségkárosodásból származó vagyoni és nem vagyoni károkért. Másodlagosan elévülési kifogást támasztott a felperes követelésével szemben. Álláspontja szerint a felperes károsodása 2012. szeptember 23-án bekövetkezett, a felperes a polgári jogi igényt nem az alperessel, hanem az orvossal szemben terjesztette elő. A felperes egészségkárosodásairól legkésőbb 2013. május 23-án a bizonyítvány száma. számú minősített bizonyítványból már tudomást szerzett, igényét azonban nem érvényesítette az elévülési időn belül.

[6] Az elsőfokú bíróság fellebbezett ítéletével a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a le nem rótt illetéket az állam viseli. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 635.000 forint perköltséget, az alperes ezt meghaladó perköltség iránti igényét elutasította.

[7] Döntését arra alapította, hogy az rPtk. 324. § (1) bekezdése, 326. § (1) bekezdése, 327. § (1) bekezdése, 326. § (2) bekezdése és 360. §-a alapján a felperes követelése elévült.

[8] Kifejtette, hogy az rPtk. 360. § alapján a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes, ezért a felperes perbeli követelése 2012. szeptember 22-én vált esedékessé.

[9] A felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a büntetőeljárásban előterjesztette a polgári jogi igényét, amivel az elévülést megszakította, tekintettel arra, hogy a felperes polgári jogi igényét nem az alperessel, hanem az alperes orvosával szemben terjesztette elő.

[10] Nem fogadta el a felperes elévülés nyugvására alapított hivatkozását sem. Azt vizsgálta, hogy mikor került a károsult minden tekintetben a követelése érvényesíthetőségének a helyzetébe, azaz mikor jutott teljeskörűen az igény érvényesítéshez szükséges információk birtokába (EBH2004. 1120). Vizsgálata során annak tulajdonított jelentőséget, hogy a felperes mikor szerzett tudomást a károkozó személyéről, a károkozó magatartásáról és a kettő közötti okozati összefüggésről mint az igény érvényesítéséhez szükséges információról. Álláspontja szerint ezen információk megismerésének időpontjáig hivatkozhatott alappal arra, hogy menthető okból nem tudta igényét érvényesíteni.

[11] Megállapította, hogy a felperes 2012. szeptember 22-én tudomással bírt a károkozó személyéről, egy nappal később pedig tudomást szerzett az egészségkárosodásáról is. A felperes büntetőfeljelentést tett, amelyben az alperes orvosát megnevezte mint, aki nem megfelelő diagnózist állított fel és korábbi szívinfarktusa ismeretében nem megfelelő betegvezetést alkalmazott. Mivel az Eütv. 77. § (3) bekezdése értelmében az ellenbizonyítás az egészségügyi ellátási jogviszonyban a professzionális alperest terheli, okfejtése szerint az okozati összefüggés ismeretének hiányára a felperes alappal nem hivatkozhatott. Utalt arra, hogy az okozatosság ismerete nem volt a polgári per előkérdése. A bírói gyakorlat szerint önmagában nem ad alapot a per tárgyalásának felfüggesztésére az a körülmény, hogy más polgári per vagy büntetőper folyamatban van, és abban az eljárásban a kirendelt szakértői véleménytől is függ az okozati összefüggés fennállása (BH1984. 419).

[12] Az előzőek alapján a felperes a feljelentés megtételekor birtokában volt minden információnak, ami az igényének polgári perben érvényesítéséhez szükséges: ismerte a károkozó személyét, bekövetkezett egészségkárosodását, és az alperes orvosának magatartását hozta okozati összefüggésbe a bekövetkezett egészségkárosodásával. A felperes által felhozott egészségügyi és anyagi nehézségek szintén nem alapozták meg annak megállapítását, hogy a felperes menthető okból nem volt abban a helyzetben, hogy a polgári pert megindítsa.

[13] Mindezek alapján megállapította, hogy a perbeli követelés elévült, és a keresetet elutasította.

[14] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést. Kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és az alperes keresete szerinti marasztalását.

[15] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a büntetőeljárásra akként hivatkozott, hogy az az elévülést megszakította, mert az alperes anyagi jogi kifogásával szemben ő az elévülés nyugvását állította.

[16] Fellebbezését arra alapította, hogy az elsőfokú bíróság az ügy szempontjából releváns tényeket és körülményeket tévesen vett figyelembe, és ezért téves döntést hozott. Kiemelte, hogy a felperes nem tudta 2012-ben, illetve a büntetőeljárás megindításakor, hogy a vele megtörtént egészségügyi esemény az alperes jogellenes magatartásból, vagyis káreseményből fakadt, és azt sem, hogy a káresemény az alperes ügyeletes orvosának felróható egészségügyi jogszabályszegés miatt következett be. Hangsúlyozta, hogy a 2021. május 21. napján jogerős másodfokú büntetőítéletben megállapítottak alapján vált a számára egyértelművé, hogy orvosi szabályszegés történt, ekkor jutott olyan mélységű és releváns információk birtokába, amik alapot adtak az igényérvényesítéshez, a büntetőeljárás 2021. május 21-i jogerős befejezését követően pedig egy éven belül a kártérítési pert megindította.

[17] Mivel a jogerős büntetőítéletig – a szükséges információk hiányában – menthető okokból nem tudta érvényesíteni igényét, az elévülés nyugvása következett be, és az akadály megszűnése után a Ptk. 326. § (2) bekezdése szerinti egy éven belül érvényesítette az igényét. Az elsőfokú bíróság ezeket a körülményeket és a bizonyítékokat nem jogszerűen mérlegelte,

téves jogi következtetésre jutott, a követelés elévülésének megállapítása ezért a Pp. 263. § (1), 268. § (1), 279. § (1) bekezdését, valamint az rPtk. 326. § (2) bekezdését sértette.

[18] Az elsőfokú bíróság döntése ellentétes volt olyan precedensképes határozatokkal, amelyek szerint a felperesnek a másodfokú büntetőhatározat hozataláig a párhuzamos igényérvényesítés kizártsága miatt nem is volt más törvényes lehetősége igénye érvényesítésére (Kúria Pfv.III.21.332/2016/8.). Az adott esetben a büntetőeljárásban történő igényérvényesítés csak az elévülés nyugvásának megállapítására vezethetett volna a jogerős büntetőítélet meghozatalának időpontjával bezárólag (Kúria Pfv.20.116/2021/9.). Utalt arra, hogy az elévülés nemcsak az orvossal, hanem az alperessel szemben is nyugodott a jogerős büntetőítéletig.

[19] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta, hogy az orvos és az alperes személyét szét kell választani. A felperes fellebbezésében megjelölt két kúriai döntés a büntetőjogi eljárás keretében felelősségre vont személyek tekintetében tesz megállapításokat, nem pedig az ott megjelölt szervezetekkel összefüggően. A felperes a 36. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben foglalt nyilatkozatai alapján tudomással bírt arról, hogy az alperessel szemben a per megindításának lenne helye, erre azonban nem került sor. Egyetértett azzal a következtetéssel, hogy a feljelentés megtételekor a felperes már birtokában volt minden olyan információnak, amely alapján a károkozó személyét, a kár mértékét, a kárt magát és az okozati összefüggést megismerhette. Amennyiben az ítéltábla nem fogadná el az elsőfokú ítélet szerint megállapított 2012. szeptember 22-ei és 23-ai időpontokat, úgy arra hivatkozott, hogy a 2013. május 23-án kelt bizottsági vélemény és a 2013. július 19. napján kelt Budapest Főváros Kormányhivatala által kiállított 70-2-04834/2013/4. számú határozata is igazolja a kár bekövetkeztét és az ok-okozati összefüggés meglétét, melyre figyelemmel a tudomásszerzés legkésőbbi időpontjaként ezeket az időpontokat tudta csak elfogadni. Osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, hogy a polgári per nem köthető büntetőeljáráshoz és az abban keletkezett szakvéleményhez.

[20] A fellebbezés nem alapos.

[21] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 370. § alapján a fellebbezés korlátai között bírálta felül. Ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények.

[22] A fellebbezésben írt okokból az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására nem volt jogszabályi lehetőség a következőkre figyelemmel.

[23] Az elsőfokú bíróság a felperes elévülés nyugvására tett jogállítást elbírálta, nem volt így jelentősége annak, hogy az elévülés megszakadásának hiányával összefüggően is tett megállapításokat.

[24] A felek az első- és a másodfokú eljárásban sem vitatták, hogy a felperes károsodása 2012. szeptember 23-án bekövetkezett, és az rPtk. 324. § (1) bekezdése szerinti ötéves elévülési idő a felperes által az alperessel szemben perben érvényesített követelések tekintetében ekkor megkezdődött. Az ítéltáblának a fellebbezés korlátai között (Pp. 371. § (1) bekezdés) így abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az elsőfokú bíróság ítélete jogszabálysértő-e amiatt, mert az elévülési idő nyugvását tévesen állapította meg, helyes értékelés esetén a követelés az alperessel szemben nem évült el.

[25] A felperes fellebbezését arra alapította, hogy a jogerős büntetőítélet meghozataláig (2021. május 21.) menthető okból nem tudta igényét érvényesíteni (rPtk. 326. § (2) bekezdés), azt követően pedig egy éven belül keresetet nyújtott be, ami az elévülést az rPtk. 327. § (1) bekezdése alapján megszakította. Az alperes ugyanakkor helyesen hivatkozott arra, hogy a büntetőeljárás alá vont orvos és az alperes személye egymástól elkülönül az elévülés szempontjából. A felperes az eljáró orvossal szemben a keresetét ugyan nem vitásan 2022. január 14-én terjesztette elő, az alperest azonban csak 2022. június 14-én érkezett beadványban hívta perbe. Az alperessel szemben így csak 2022. június 14-én érvényesített bíróság előtt igényt. Az elévülési idő megszakítására az rPtk. 327. § (1) bekezdése alapján azonban ez az igényérvényesítés már nem volt alkalmas, mivel erre az időpontra a jogerős büntetőítélettől (2021. május 21.) számított egy év abban az esetben is eltelt (2022. május 21.), ha a felperes fellebbezésben kifejtett jogi álláspontja helyes abban a kérdésben, hogy mikor szűnt meg az igény érvényesítésének menthető okból fennálló akadálya. Az elsőfokú bíróság már ebből az okból jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy a felperes követelése elévült.

[26] Az ítéltábla egyebekben a fellebbezésben foglalt, további indokokra figyelemmel kitér arra is, hogy a jelen per alperese nem a büntetőeljárás alá vont orvos. A felperes nem volt így elzárva attól, hogy az egészségügyi szolgáltató alperessel szemben igényt érvényesítsen az egészségügyi szolgáltató megbízásából eljáró orvossal szembeni büntetőeljárás folyamatban léte alatt akkor sem, ha a büntetőeljárásban polgári jogi igényt is előterjesztett. A felperes az ügyek eltérő tényállása miatt alaptalanul hivatkozott a párhuzamos jogérvényesítés kizártságával összefüggő kúriai gyakorlatra (Kúria Pfv.III.21.332/2016/8., Pfv.III.20.116/2021/9.). A kúriai határozatokkal elbírált ügyekben ugyanis az elkövető és az alperes személyazonossága miatt volt kizárható a polgári jogi igényérvényesítés a büntetőeljárásban bejelentett polgári jogi igény miatt.

[27] Alaptalanul hivatkozott arra is a felperes, hogy csak a jogerős büntetőítélet alapján került abba a helyzetbe, hogy megbizonyosodjon, valóban orvosi mulasztás miatt szenvedett el egészségkárosodást. A felperes az adott esetben a büntetőeljárásban magánfélként vett részt, az elsőfokú büntetőítélet (2020. június 16.) a büntetőeljárásban szerzett szakértői véleményen alapult, tartalmazta az orvosi szabályszegést is, valamint azt is, hogy az orvos az alperes megbízásából járt el. A felperes így már az elsőfokú büntetőítélet kézbesítésekor mindenképpen arról is tudott, hogy az egészségkárosodásra vezető orvosi szabályszegést szakértői vélemény támasztja alá, és arról is, hogy az orvos az egészségügyi szolgáltató

megbízásából járt el. Nem hivatkozhatott ezen információk birtokában arra, hogy valamely információhiány menthető okból akadályozta a perindításban. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy az orvos büntetőjogi felelősségének megállapítása, és abban az okozati összefüggés megállapítása nem volt előkérdése a kártérítési igényérvényesítésnek. Az ítéltábla utal arra is, hogy az orvosi mulasztás miatt az egészségügyi szolgáltatóval szemben indított kártérítési perben eltérő bizonyítási szabályok érvényesülnek (BH2022. 262, Kúria Pfv.III.21.396/2021/7., Pfv.III.22.375/2016/6.) mint a büntetőeljárásban, ahol valamennyi tényállási elemet a vádnak kell bizonyítani.

[28] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítélete a fellebbezésben megjelölt jogszabályokat nem sértette, és a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[29] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért az ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5)-(6) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes javára a pertárgyértéket és a fellebbezési ellenkérelem elkészítéséhez szükséges munkaidőt is mérlegelve megállapított 100.000 forint, áfával terhelt ügyvédi munkadíj mint másodfokú perköltség megfizetésére.

[30] A fellebbezési illetékről a felperes személyes költségmentességére tekintettel a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján határozott.

Budapest, 2024. november 5.

Dr. Hóbl Katalin s. k.

a tanács elnöke

Dr. Istenes Attila s. k.
k.

előadó bíró

Dr. Szabó Csilla s.

bíró